

Warszawa, 21 marca 2024 r.

Anna Maria Żukowska
Przewodnicząca Koalicyjnego Klubu
Parlamentarnej Lewicy
(Nowa Lewica, PPS, Razem, Unia Pracy)

Szanowny Pan
Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu RP

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu RP niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy

**o zmianie ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym
dla pracowników jednostek sfery budżetowej**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią posłankę Marcelinę Zawiszę.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-WP.020.104.2024
Data wpływu 21.03.2024r.

Z poważaniem,

Anna Maria Żukowska
Przewodnicząca Klubu Lewicy

UZASADNIENIE

1. Cel projektowanej ustawy

Celem projektu ustawy jest przywrócenie dodatkowego wynagrodzenia rocznego w instytucjach kultury. Obecnie dodatkowe wynagrodzenie roczne nie przysługuje pracownikom i pracowniczkom instytucji kultury, co należy traktować jako przejaw nierównego traktowania tej grupy zawodowej przez państwo polskie.

Zgodnie z Ustawą z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej „trzynastki” przysługują pracownikom jednostek sfery budżetowej, przez których rozumie się pracowników:

- 1) państwowych jednostek sfery budżetowej, dla których środki na wynagrodzenia są kształtowane na podstawie odrębnej ustawy;
- 2) zatrudnionych w urzędach organów władzy publicznej, kontroli, ochrony prawa oraz sądach i trybunałach, wymienionych w art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 i 1273);
- 3) samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych prowadzących gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie wymienionej w pkt 2;
- 4) biur poselskich, senatorskich lub poselsko-senatorskich oraz klubów, kół albo zespołów parlamentarnych.

Zgodnie z art. 4. ust. 1 ustawy wynagrodzenie roczne ustala się w wysokości 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez pracownika w ciągu roku kalendarzowego, za który przysługuje to wynagrodzenie, uwzględniając wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczenia ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, a także wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy oraz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy przysługujące pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy.

Zgodnie z art. 2 ust. 1. pracownik nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w pełnej wysokości po przepracowaniu u danego pracodawcy całego roku kalendarzowego. Pracownik, który nie przepracował u danego pracodawcy całego roku kalendarzowego, nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w wysokości proporcjonalnej do okresu przepracowanego, pod warunkiem, że okres ten wynosi co najmniej 6 miesięcy.

Przepracowanie co najmniej 6 miesięcy warunkujących nabycie prawa do wynagrodzenia rocznego nie jest wymagane w licznych przypadkach np. w przypadku nawiązania stosunku pracy w trakcie roku kalendarzowego z nauczycielem zgodnie z organizacją pracy szkoły, przejściem na emeryturę, rentę szkoleniową albo rentę z tytułu niezdolności do pracy lub świadczenie rehabilitacyjne, korzystania z urlopu wychowawczego lub urlopu macierzyńskiego.

Z kolei pracownicy instytucji kultury, zgodnie z art. 31 ust. 4 Ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, posiadają jedynie prawo do nagród za szczególne osiągnięcia w pracy. Analogiczne prawo posiadają jednak pracownicy sfery budżetowej, niezależnie od prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Stan ten należy uznać za przejaw nierównego traktowania przez państwo pracowników publicznych instytucji kultury.

Dodać należy, że aż do roku 2000 w części instytucji kultury - nie mających statusu instytucji artystycznych - wypłacano dodatkowe wynagrodzenia rocznego, ponieważ instytucje takie jak: muzea, ośrodki badań i dokumentacji zabytków, biura wystaw artystycznych, filмотeka narodowa, centra sztuki, biblioteki, domy kultury, ośrodki kultury, świetlice, kluby, domy pracy twórczej, ogniska artystyczne – prowadziły gospodarkę finansową na zasadach ustalonych dla zakładów budżetowych. Przepisami Ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz.U. 2000 nr 12 poz. 136) wprowadzono ujednoczenie zasad gospodarki finansowej dla wszystkich instytucji kultury usuwając z Ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej zapis dot. prowadzenia gospodarki finansowej na zasadach ustalonych dla zakładów budżetowych. To pozbawiło wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego w instytucjach kultury podstawy prawnej.

2. Szczegółowe rozwiązania zawarte w projekcie

Projekt zakłada dodanie w art. 1 ust. 2 Ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (t. j. Dz. U. 2023 poz. 1690) pkt 5 o brzmieniu: „instytucji kultury”.

3. Skutki finansowe i źródła finansowania

Z przeprowadzonych przez Stowarzyszenie Dyrektorów i Dyrektorek Samorządowych Instytucji Kultury szacunków wynika¹, że w skali budżetu państwa oraz budżetów samorządów zagwarantowanie dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracownikom i pracowniczkom instytucji kultury nie powinna przekroczyć łącznie 560 mln zł. Koszty dodatkowego wynagrodzenia rocznego w instytucjach państwowych wyniosą ok. 90 mln zł, a w instytucjach samorządowych ok. 470 mln zł, tj. ok. 323 mln zł w instytucjach gminnych, 21,5 mln zł w instytucjach powiatowych i ok. 125,5 mln zł w instytucjach wojewódzkich.

W przypadku zagwarantowanie dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracownikom instytucji kultury fundusze płac w instytucjach kultury wzrosną maksymalnie o 8,5 proc. Na podstawie danych GUS z 2022 r. [Ośrodek Statystyki Kultury Urząd Statystyczny w Krakowie, *ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W INSTYTUCJACH KULTURY W LATACH 2019–2022* [w:] *2023 ROCZNIK KULTURY POLSKIEJ*, Narodowe Centrum Kultury, 2024], zakładając, zatrudnienie w instytucjach kultury na poziomie 79.041 etatów, przy średnim

---

¹ <https://instytucjekultury.org/trzynastki-dla-kultury-wiemy-jak-to-zrobic/>
[dostęp z dnia 18.03.2024 r.]

wynagrodzeniu 5.444 zł otrzymujemy kwotę ok. 430,3 mln zł. Uwzględniając koszty pracodawcy należy oszacować koszty na ok. 516 mln zł. Uwzględniając podwyżki, które otrzymała część pracowników instytucji kultury w roku 2023 i 2024 (częściowo z powodu wzrostu płacy minimalnej), maksymalne koszty zagwarantowania dodatkowego wynagrodzenia rocznego w instytucjach kultury nie powinny przekroczyć ok. 560 mln zł. Jednak realnie wzrost ten będzie zapewne niższy, ponieważ kwotę tę należy pomniejszyć o nagrody dyrektorów, którzy otrzymują nagrody roczne na podstawie przepisów Ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi oraz częściowo kwoty nagród wypłacanych na podstawie art. 31 ust. 5 Ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Oznacza to, że realne koszty dodatkowego wynagrodzenia rocznego w instytucjach kultury nie przekroczą łącznie 500 mln zł.

4. Zgodność projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej. Nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

5. Wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

Proponowane zmiany nie mają wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

6. Konsultacje społeczne.

Projekt nie był poddawany konsultacjom społecznym posiada jednak poparcie organizacji funkcjonujących w sektorze kultury, w tym m. in. Stowarzyszenia Dyrektorów i Dyrektorek Samorządowych Instytucji Kultury, Polskiego Związku Bibliotek, a także sieci o charakterze regionalnym, takich jak np. Opolska Koalicja Instytucji Kultury, Wielkopolska Rada Kultury, Podlaska Sieć Kultury.

Lista posłanek i posłów na Sejm X kadencji popierających projekt ustawy o zmianie ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej

L.P.	NAZWISKO I IMIĘ	KLUB	PODPIS
1.	CZARZASTY Włodzimierz	LEWICA	
2.	CZERNIAK Jacek	LEWICA	
3.	DZIEMIANOWICZ-BAK Agnieszka	KRP LEWICY	
4.	GAWKOWSKI Krzysztof	KRP LEWICY	
5.	GOSEK-POPIOŁEK Daria	KRP LEWICY	
6.	KONIECZNY Maciej	KRP LEWICY	
7.	KOTULA Katarzyna	KRP LEWICY	
8.	KUCHARSKA-DZIEDZIC Anita	KRP LEWICY	
9.	KULASEK Marcin	LEWICA	
10.	LITEWKA Łukasz	KRP LEWICA	
11.	MATYSIAK Paulina	KRP LEWICA	<i>paulina matysiak</i>
12.	NOWICKA Wanda	KRP LEWICA	
13.	OLKO Dorota	KRP LEWICA	
14.	SCHEURING-WIELGUS Joanna	KRP LEWICA	

Lista posłanek i posłów na Sejm X kadencji popierających projekt ustawy o zmianie ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej

15.	SIKORA Arkadiusz	RKP LEWICA	
16.	SZCZEPAŃSKI Wiesław	KRP LEWICA	
17.	SZEJNA Andrzej	KRP LEWICA	
18.	ŚMISZEK Krzysztof	KRP LEWICA	
19.	TOMASZEWSKI Tadeusz	RKP LEWICA	
20.	TRELA Tomasz	RKP LEWICA	
21.	UEBERHAN Katarzyna	RKP LEWICA	
22.	WICHA Joanna	KRP LEWICA	
23.	WIECZOREK Dariusz	RKP LEWICA	
24.	ZANDBERG Adrian	RKP LEWICA	
25.	ZAWISZA Marcelina	KRP LEWICA	
26.	ŻUKOWSKA Anna Maria	RKP LEWICA	